

הנונים

סוף סוף גילתה לישכת עורכי הדין בישראל אומץ לב בלתי רגיל ועשתה כמה מעשים גועזים ביד רגל, ראשהלישכה, עורכי הדין מנחם ברג, שלח מיברק גינוי חריף לדרוש אפריקה, על מדיניות האפרטהייד שלה, והלישכה יצאה בנויפה לאוסי טריה על בחירת ולרהיים.

באותו הזמן קור במדינת ישראל כמה וכמה דברים שהסעירו את הציבור, אבל לא זכו משוממה בת"י ייחסות של הלישכה הנכבדה. יתכן שהלישכה ומוסדותיה עסקים עדיין באחד העניינים החשובים ביותר שעלו על סדריומה בשנים האחרונות: השי"ט מוקורותיה של עיתונאים שפיר"ס פתו כתבו על הולכידין. הלישכה מגלה עניין רב בכל עורכידין המצולם בעיתונות, ובתידידין שלה אינם נרג"ים עד שהם מוציאים צווימיעצר ומטילים קנסות על העיתונאים המסר"ים בים לחשוף את מקורותיהם. עניין זה הוא בעל חשיבות כה גדולה ללישכה, שהיא מוכנה לרוץ איתו עד לבית המישפט העליון.

יתכן שזו הסיבה שבגללה לא הספיקה הלישכה להתייחס למאורע אחר שקרה במדינה: רצח שני שבויים באופן בלתיחוקי בעליל על ידי הזרוע הממונה על שמירת ביטחוןהמדינה. הלישכה גם לא אמרה דבר בעניין מישפטימוסרי אחר: שיבוש הליכ"י המישפט בשתי ועדותחקירה רישמות, על ידי בכירי השב"כ.

לישכת עורכידין, החוקרת ביטור דיות כל תלונה של עורכידין על קולגה שהעליב אותו, לא מצאה להנחץ ולומר אף מילה על הולפתו של היועץ המישפטי, יצחק זמיר, ששירת את המדינה בנאמנות במשך שמונה שנים. היועץ מישפטי חדש בזריות של יום, וכאשר שמעה הלישכה כי נשיא המדינה, עורכידין במיקצועו גם הוא, חנן את ראש השב"כ ושלושת אנשיו על עבירות הפוגעות בנפשו של שילטוןהחוק, עבירות של רצח, שיבוש הליכ"ימישפט, הרחתעידים ושחיתות של שופטים בוועדתחקירה, מילאה הלישכה את פיה מים.

מבין בעלי התפקידים הרישמיים בלישכה היה רק אחד שהציל את כבודה, עורכידין יעקב רובין, יושב ראש ועד מחוזירושלים, יצא כגינני חריף על חלקו של היועץ המישפטי החדש כפרשתהחנינה, על פירושו למילה "בריעבר" ועל החלפתו הפיתאומית של זמיר. אבל קולו נותר קול קורא במדבר.

יושב ראשהלישכה, עורכידין מנחם ברג, לא היה בארץ בעת התרחשות האחרונות. הוא חזר ביום לפני שבג"ץ התחיל לדון בחנינה. ביום שבו פתח בג"ץ את דיוניו, נערך טקס קבלת חברים חדשים ללישכת עורכי הדין, כמה מאות מטרים מבית המישפט העליון, ראשהלישכה בידך את עורכידין הצעירים, ולא התייחס כלל לנושא שבו דן הבג"ץ במרחק קטן מלישכה. אפשר היה לחשוב כי ראש המישכה חושש מפעמים כבידועה, ולכן אינו מתייחס בעמובי למאורעות המסעירים את המדינה. העולם הזה פנה אליו בשאלות אלה:

אמר עורכידין מנחם ברג: אומנם בימים הטורפים לא הייתי כאן, אבל אינני מתחמק מתשובה. לגופו של עניין, אומנם מקובל עלינו שאין כלל הסוביידיה חלה על דיוני בג"ץ, אבל לא יתה זה בננו והוגן, כאשר בג"ץ עומד להכריע תוך שבועי שבועיים בעניין, שאני אצא בהכרזות. ההחלטה בקשר לדרוסאפריקה הייתה החלטה שלי אישית. עלי לחתום את המברק כראש הלישכה. בירתי וראיתי שאנחנו היינו הלישכה החידה שעשתה זאת, אפילו ברדיו הצרפתי דיברו על זה. עשיתי זאת, כי בגנשה האפרטהייד יש קונסנוס לאומי. כי עניינים שאינם בקונסנוס אינני יכול לפעול כך, כי אז יגידו "מי שמך?"

שילטון החוק במדינה מחומטט — ולישכת עורכידין מגנה את דרוס אפריקה

ראשהלישכה ברגר, רק קונסנוס!

עורכידין רובין הצלת הכבוד

שקלתי לכנס את מוסדותהלישכה ביום הראשון לשיבת ארצה, מייד עם תחילת הבג"ץ. שוחחתי עם גבריאל קלינג ועם עוד חברים, והתברר לי שאין קונסנוס, והמחנה מפולג. החלטתי שאני לא אכניס פירוד נוסף למחנה הזה.

אני לא חושב שזמיר הוחלף מהיום להיום, הרי זמיר התפטר חודשיים לפניכן, והיו ממנים יועץ מישפטי בסופו של דבר, אולי יהיה קצת פזיזות בהחלפתו. אבל הבה נחזר ונת: אנחנו יצאנו בתמיכה בזמיר, נתנו לו גיבוי כאשר עשה מה שעשה שנה קודם לכן. הרי אייפאשר לתת לו גיבוי יוסימו. אני בעצמי הצהרתי, כלי לכנס מוסדות, לפני שנה, שאנחנו עומדים מאחוריו. עניין צורת החלפתו של זמיר — זה כבר עניין של טמפרמנט וגישה. הרי התחלף שרהמישפטים ביתניים, ולשר החדש יש גישה אחרת וסיגנון חדש. לא אמרתי שאני מצדיק את המעשה, אבל זה סיגנון וטמפרמנט וסיטואציה. ובכלל, האם יש קושה ביועץ המישפטי, שצריכים תמיד להתייצב מאחורי ריו? בכל מיקרה יש לקבוע רק לגופו של עניין.

כשחזרתי ארצה, ראיתי מה שעשו לשלוש הפרקליטות. סיפרו לי שהיתה ישיבתמועצה בלישכת עורכידין, והיתה תגובה מאוד מימית. אז מייד כתבתי מיכתבים לשלוש הפרקליטות.

גינתי את מה שעשו להן, ואמרתי שאני עומד מאחוריהן. דברבים שלגביהם יש קונסנוס, אני יכול להתערב ואיש לא יגיד "מי שמך" אבל בעניין השב"כ ואוטובוס 300 אין קונסנוס. גם על החנינה כבר קראתי מחקרים ארוכים, אם יש לנשיא זכות לחון לפני מישפט או לא, ולכן, עד שיקריע בג"ץ, אנחנו לא נכניס את ראשנו.

יש ציבור של 9000 עורכידין במדינה, ציבור גדול ומגוון. קראתי אפילו 100 עורכידין חתמו על מיסדתמיכה בנשיא על החנינה. שמעתי גם מה שאומר עורכידין יעקב רובין, היינו בטקס הולקת התעודות בירושלים, והוא אמר שיש לשמור על כבודו של מוסד היועץ המישפטי ואסור לפגוע בו. אני שמעתי ורציתי לשפסף את העניינים:

אני מקבל קיטעייעיתונות גם מהתקשורת שלא הייתי כאן, וקראתי שרובין תקף את היועץ המישפטי החדש והשתמש במילים בוטות נגדו. אז איך זה הולך יחד?

אני לא בטוח שאנשים יבינו את ההבחנה הדקה, כאילו רובין תומך במוסד של היועץ המישפטי, אבל לוקף מעשים שעושה היועץ, העלולים לפגוע בכבוד המוסד. אני לא אוהב להכניס את ראשי לפוליטיקה. כאשר אני מוצא נושא לאיקונטרובסלי אני יוצא איתו.

אפילו לעניין דרוסאפריקה, שבו יש קונסנוס, היו אנשים שאמרו לי: "מדוע לא שקלת את היחסים עם דרוס אפריקה? ומה יגיד מישרדיחחוק?" את זה אני מוכן לקחת על גבי, אבל נושא שאני יודע שהציבור חצוי לגבינו לפחות חציחצי, אני אצטרף למחנה זה נגד אחר; אני לא פרימדונה, לא בשביל זה בחרו לי כראשהלישכה. למשל, בעניין ולדייים, אני הייתי נגד הגינוי. חשבתי שלא כדאי להתערב בעניינים פנימיים של אוסטריה. אבל לא קיבלו את דעתי, ולא היתה לי ברירה.

אני איש הליכוד

היום, לעניין השב"כ והחנינה, יש בכלל ריח פוליטי, ולכן לישכת עורכידין לא תתערב. לישכת עורכידין אינה איגוד מיקצועי, היא תהא אחדות מיקצועית של בעלי מיקצוע אקדמאי. אני חולק עליכך שהבחירות ללישכה הן פוליטיות. אני לא חולק על זה שפרופסור רויד ליבאי, שעמד בראש הלישכה לפני, הוא איש המערך ואני איש הליכוד, אני גם לא מסתיי שאני אישהליכוד, אבל הצבעי עו עובדי גם אנשימערך. שיקוליי בניהול הלישכה אינם פוליטיים. עד לסיום הפרשה בבג"ץ אנחנו נשכ נבדוק את העניין, מבחינה מיקצועית. אם אנחנו מתערבים, אנחנו דורכים על קרח עד מאוד.

יש לי חושים בריאים, ואני חי בתוך עמי. אילו חשבתי שאני מייצג 75% מעורכידין, הייתי יוצא בהכרזות, עלידיעת דעת הרוב. אבל אני לא פרימדונה, שיכול לצאת נגד הרוב. אני לא עורכת טטטיסטיקות ולא משאלים עם, אבל אני יודע שאין קונסנוס ולא חרימישכיות, ולכן אני לא אטול בעל עצמי זכות לצאת בהצהרות. אני גם לא חושב שציבור עורכידין יבחר באדם שהוא יותר מדי עצמאי, ויעשה מה שהוא חושב, בניגוד לדעת הרוב. יבחרו תמיד באדם שקול, המייצג קונסנוס.

עד כאן דבריו של ראשהלישכת עורכידין, זהירות ושמרנות אופייניות תמיד למיקצוע עריכתדין, אבל לאחורנה נשמעים קולות בין הפרקליטים הדרושים והתערבות נמרצת יותר בשאלות חיוניות למדינה; שאלות שהן בנפשו של שילטוןהחוק, כמו פרשת מעמדו של היועץ המישפטי והחנינה לאנשי השב"כ.

במדינה

העם

פרייארים בבית החולים

סוף סוף מתמרדים הפרייארים נגד הגיבויניקים המימסד המטפח אותם. החיילות הקרביות של בתי החולים ממשיכות להילחם

הטלוויזיה צילמה את החולים הנטר שים, הרדיו ריאיון כל מי שיש לו פה, העיתונים כתבו מיליוני מילים על שניתהאחיות. אך זו נמשכה יום אחר יום, והמערכת כולה עמדה מולה הסרתאונים.

כמו כל שביתה, הנושא המרכזי נמדד בשקלים. האחיות הן בעלות מיקצוע נחות בריוג החברתי. הן מקופחות בהשוואה לפקידותהבנקים, שמיקצוען קל לאידישיעור.

קרה לתן מה שקרה למיקצועות "נשיים", כמו מיקצוע הנוראה: מכיוון שההנחה היא שהאשה העובדת אינה המפרנסת הראשית במישפחה, ושה נשים ממילא אינן נוטות למרידות, מדרוגים מיקצועות כאלה כתחתית הסולם.

אולם יש לבעיית האחיות היבט נוסף. היא מהווה חלק מכלל "תיסמונת הפרייארים" במדינה.

העבודה השחורה. לא מכבר התלונן חייל קרבי שהוא חש את עצמו כ"פרייארי", לעומת חבריו הגיבויניקים, הנהנים מכל טוב בעור שהוא דפוק. הרמטכ"ל ראה צורך להגיב על כך במכתב אישי לכל חיילי צה"ל. הוא דיבר על אידיאלים והקרבה, אך לא אמר אף ברמו שהוא מתכוון לעשות משהו לשנינו המצב. הפרייארי הרפוק נשאר דפוק.

במיקצוע האחיות קיים מצב דומה. יש בו חלק "קרבי" — האחיות העובדות בבתי החולים, העומדות בלחץ מתמיד, העובדות "מסביב לשעון", העושות לילות כימים. הן החיילות הלבנות העושות את העבודה השחורה. לעומתן יש אחיות "גיבויניות". גם עבודתן חשובה, כמו עבודתן של חיילותהחזוקה. אך הן עובדות בתנאים הרבה יותר נוחים, כלא הלחץ הנפשי והגופני של אופריות בית החולים.

אחיות בתי החולים — הפרייארי ריות" של המיקצוע — הן המתקרות ממות על כך, אחת המטרות האמיתיות שלהן היא לשחרר את אירגונם המייקצועי משליטת הפקידים של הסס"דרות, המשליכים את יבנם על הגיבויניות שבמיקצוע. הן רוצות להקים אירגון מיקצועי לוחם של אחיות בתי החולים. רק כך, הן סבורות בצדק, יוכלו להילחם על תנאי עבודה ושכר, שיתאימו למיקצוע שלהן.

אילו היתה קיימת אגודה מיקצועית של חיילים, היו החיילים הקרבים תובעים, מן הסתם, להקים לעצמם אירגון דומה.

מרד הפרייארים. מול התביעה הפשוטה והצורקת הזאת של אחיות בתי החולים עומד המימסד המאוחד: ההסתדרות (שהיא מעביד מרכזי במיקצוע זה, בעודה מעמידה פנים של נציגת העובדים), הממשלה (שהיא במיקרה זה סוכנות של ההסתדרות) ושאר חלקי המימסד.

מחיר המאבק הוא מחריד. אך האחיות צדקו, השבוע, כאשר החליטו שמוטב לנהל מאבק עד הסוף במחיר יקר, מאשר להשאיר מצב שיוולד מאבקים בליסוף במשך חודשים ושי נים.

זהו אולי הפעם הראשונה שבה מתמרדים הפרייארים במדינה. ופרייארי מתמרד שוב איננו פרייארי.

סקופ

דפנה ברק שמעה במו אוזניה מה אמר שמיר לשלום בחושך

ה קרה לאור הברקים ולקול הרע"מים.

האורות והקולות התאימו מאוד לנושא: פרשתהשב"כ.

באותו יום זעקו כותרותהעיתונים על ההתפתחות האחרונות בפרשה המסעירה. "מקורבי שמיר", "מקורבי ראש השב"כ" הטיחו האשמות.

"לא ידעתי על כל העניין עד לפני שישה חודשים; אין לי כל קשר ל"עניין" אמר שמיר, לדיברי "מקורביו" המיסתוריים. ואילו ראש השב"כ צוטט, על ידי "מקורביו", הלאיפחותמיסטר ריים, כמי שאומר את ההיפך. הוא פעל בסמכות וברשות", כפי שאמר במיטמך בחתימתו שהוגש לנשיא המדינה, לצורך קבלת החנינה על רצה, הרחה לעדותשקר וכי וכי.

שני הגיבורים — יצחק שמיר ואבי רהם שלום — נראו כשני מתגוששים, העומדים לטרופ זה את זה בחמתזעם. אבל באותו הרגע הם נפגשו בחשאי, במחשכים, בידירות רבה.

לגמרי במיקרה, אני הייתי שם.

מיפגש בחושך

ה היה ביום החמישי בערב, הרצ ביולי, ערב יוםהעצמאות של אר"צותהברית.

השגריר האמריקאי, תומאס פיק רינג, ערך במעונו בהרצליהפיתוח מסבתקוקטייל המונית לכל המייומי, והיה גולתהכותרת השנתית לכל המתחככים והמתחככות למיניהם, והוא צפן בחובו גימיק אמריקאי לחוגגים. כגן הסמוך למעון הוצב דגם של פסלהחרות, להדיט התורני של הקיטש האמריקאי. אחרי נאמו הקצר של השגריר כבו האורות, הושלך הס, והפסל החל פולט זיקוקינדידור, הברקים והרעמים של הזיקוקין פלחו את הדממה והחשיכה.

באותו הרגע רמו לי חיים קופמן, ראש הקואליציה, לגשת אליו. הוא עמד בפאתי הרחבה, שהפכה כימה לערב אחר. בקושי הצלחתי לנווט את עצמי אליו בחשיכה. עזרה לי השימלה הכחולהמוהבת של רעייתו, הנה, ששימשה לי כסימןדרך.

כשהגעתי אליו לבסוף, נדהמתי במרחק של מטר ממני הס"תורדו שני האנשים המדויברים ביותר במדינה, המצויים בעיר מות חריף: יצחק שמיר ואבי רהם (אברום). שלום, כל זה ממש מתחת לאפו של ראשי הממשלה, שימעון פרס.

שניהם לבשו חליפות אפורות, והצליחו שלא לבלוט בשטח. לשלום זה היה קל במיוחד, כי יש לו הופעה אופיינית של אישמודיעין, אפשר לראות אותו מאה פעמים, ולא לזכור מי הוא. רק קומץ מן הנוכחים במקום ידעו את זהותו.

ידע כללי...

איך זה קרה? כמה דקות לפני כן שוחח קופמן